“El professor Lamboglia va ser un savi de l’arquelogia”

Entrevista a la Dra. Isabel Rodà, deixebla del professor Lamboglia

“El professor Lamboglia va ser un savi de l’arquelogia”

S’acaba de commemorar a Albenga el centenari del naixement de l’estudiós i arqueòleg italià Nino Lamboglia (1912-1977), d’importància cabdal per a l’arqueologia catalana. Entre les personalitats convidades a l’acte d’homenatge hi havia la directora de l’ICAC, la Dra. Isabel Rodà, que es va formar amb ell a finals dels anys seixanta.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Qui era Nino Lamboglia?

Era un geni, un dels savis de l'arqueologia del segle XX! I un historiador integral: sabia de prehistòria, arqueologia romana i medieval, epigrafia, numismàtica, restauració, museïtzació i dinamització del patrimoni… Fins i tot de paisatge! Gràcies a ell es va desviar l'actual autopista que travessa la regió italiana de la Ligúria, que havia de passar molt arran de mar.

Se'l considera un arqueòleg innovador.

Ho era! Va començar a veure l'arqueologia en el sentit modern. Per exemple, amb ell va començar l'arqueologia subaquàtica. Ja no es tractava d'anar a "pescar àmfores", sinó de comprendre els jaciment submergits a l'aigua en tota la seva complexitat.

Quina importància per a l'arqueologia catalana?

Molta. Als anys 50 i 60 la seva presència aquí va ser importantíssima. Especialment a Empúries, on va treballar dels anys 40 als anys 60, però també a Tarragona i Barcelona.

A l'esquerra, foto a Empúries el 1952, durant el curs internacional de prehistòria i arqueologia. A la dreta, Nino Lamboglia i Martín Almagro durant les excavacions italoespanyoles al decumanus *B d'Empúries, el 1954.*

Comencem per Empúries.

Ja al 1947 va participar activament en el primer curs d'arqueologia d'Empúries, que és el més antic del país. Va venir com a fundador i primer director de l'Istituto degli Studi Liguri. Des de llavors va tenir gran simpatia envers els arqueòlegs catalans. Ah, i va fer unes excavacions mítiques als *decumani* A i B d'Empúries! Va significar l'inici de l'aplicació de criteris d'excavació estratigràfica moderna a casa nostra. I el 1949 va publicar la cronologia de la ceràmica romana, segons l'estratigrafia de la ciutat romana d'*Albintimilium* (Ventimiglia).

També has esmentat la seva aportació a Tarragona i Barcelona.

Sí. El 1952 va fer una conferència a l'Ajuntament de Tarragona en què ja va dir que les muralles de la Part Alta eren romanes i no ibèriques perquè el material de dins era d'època romana republicana. I el 1967 es va excavar a la plaça de Sant Miquel de Barcelona amb un conveni amb el professor Lamboglia com a director de l'Istituto degli Studi Liguri i tenint de directora la professora Paquita Pallarès.

I on tu vas participar.

Sí, i vaig començar a aprendre què era l'arqueologia. Era molt molt jove, treballava al Museu d'Història de Barcelona i encara estudiava. Feia uns ulls com taronges! El que m'ensenyaven era fabulós.

Per què?

Vaig aprendre a llegir en vertical la història! Vam llegir els vint segles de Barcelona! A la sorra d'assentament de les llambordes de la plaça de Sant Miquel hi vam trobar ceràmica romana. Vaig aprendre que s'ha de guardar tot! Aquells petits fragments eren testimoni del que trobaríem més avall.

Què vau trobar?

Restes de l'època d'August, i a sota ja no hi havia res més, o sigui que vam "tocar" l'any zero de *Barcino*!

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

A l'esquerra, Empúries el 1968, durant els Cursos internacionals d'Estudis Ligurs (Ventimiglia-Empúries). Nino Lamboglia recolzat en el tall estratigràfic després d'una intensa jornada d'excavació i envoltat, entre altres, per Daniele Mouchot, Stella Arena, Francisca Pallarès i Andrea Carandini.

A la dreta, el professor Lamboglia i el personal de la seu central de l'Institut Internacional d'Estudis Ligurs, el 1974.

El 1968 vas fer una primera estada a l'Istituto degli Studi Liguri i vas treballar estretament amb el professor Lamboglia.

Sí, hi vaig estar tot l'estiu, excavant amb el *professore* i amb la Paquita Pallarès al jaciment de Ventimiglia. Els tenia a tots dos per a mi! Allò va ser una formació impressionant. Treballàvem tot el dia i, com a anècdota, el professor Lamboglia cada vespre em feia escriure el diari de l'excavació en llatí!

Us ha marcat a tota una generació.

Sí, sens dubte, els que estudiàvem a finals dels 60 i principis dels 70: Josep Guitart, Mercè Roca, Maria Eugènia Aubet... Sempre ens va obrir les portes, i el nostre agraïment i reconeixement ha de ser perenne.

Entrevista i retrat fets per Carme Badia i Puig

Fotos antigues: cortesia de Paquita Pallarès

Octubre del 2012

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)